

РЕШЕНИЕ

30.09.2022

с. Верхний Услон

КАРАР

№ 26-353

**Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл жирлегенең
Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында**

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31нче статьясындагы 4нче өлеше, 32нче статьясы, Югары Ослан муниципаль районы Уставы нигезендә, ижтимагый фикер алышуларның беркетмәсен, ижтимагый фикер алышуларның нәтижәләре турында бәяләмәне исәпкә алып,

**Югары Ослан муниципаль районы Советы
каrar итте:**

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен расларга (1 нче кушымта).
2. «Килди авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында» Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең 2021 елның 21 июнендәге 11-130 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында һәм Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
4. Югары Ослан муниципаль районы Советының икътисади үсеш, экология, табигый ресурслар һәм жир мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны йөкләргә.

Совет рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы

М.Г. Зиатдинов

Югары Ослан муниципаль районы
Советының 2022 елның 30
сентябрдәгә 26-353 номерлы
карарына

1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
«КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛЕГЕНЕҢ ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ
ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕ

1 нче Том

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕНӨ ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ
ТӨРТИБЕ ҺӘМ КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ

2022 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫ СОСТАВЫ

Документлар составына Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Килди авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре керә:

Кереш

1. Составта текст өлеше:

Том 1. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

Том 2. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Составта график өлеш:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

КЕРЕШ	6
I ӨЛӨШ ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӨ ҮЗГӨРӨШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ .	7
I БҮЛӨК. Гомуми нигезлэмэләр	7
Статья 1. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен керту нигезләре, билгеләү һәм составы	7
Статья 2. Жирдөн файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем өчен ачык булуы	8
Статья 3. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренәң үз көченә керүе	8
Статья 4. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен бозган өчен жаваплылык	8
II БҮЛӨК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдөн файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезлэмэләр	9
Статья 5. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре	9
Статья 6. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проектын әзерләү комиссиясе	10
Статья 7. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезлэмэләр	10
Статья 9. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану	12
III БҮЛӨК Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезлэмэләр	13
Статья 10. Капиталь төзелеш объектларының һәм жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе	13
Статья 12. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе	16
IV БҮЛӨК Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезлэмэләр	17
Статья 13. Территорияне планлаштыру буенча документларга гомуми таләпләр -	17
Статья 14. Территорияне планлаштыру документлары төрләре	19
Статья 15. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезлэмэләр ..	20
Статья 16. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре	21
Статья 17. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар	21
Статья 18. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар	22
VI БҮЛӨК Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләр керту турында нигезлэмэләр	23
Статья 19. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр керту тәртибе.	23
VII БҮЛӨК . Жирдөн файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезлэмэләр	26
Статья 20. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең бердәм дөүләт реестрына керту	26
Статья 21. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	31
Статья 23. Территориаль зоналар чикләре турында белешмэләр	34
IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелеше регламентлары	34
Статья 24. Шәһәр төзелеше регламенты составы	34
Статья 25. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары	37
25.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре	37

25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1).....	39
25.3. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеше регламенты	42
25.4. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И).....	47
25.6. V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4).....	50
25.7. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)	53
25.8. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1).....	55
25.9. Калдыклар белән эш итү зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН2).....	56
Статья 26. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр	57
Статья 27. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр	58
Статья 28. Жирлөрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре	58
Статья 29. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү... 60	
29.1. Гомуми нигезләмәләр.....	60
29.2. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары.....	61
29.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары.....	62
29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары	65
29.5. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары	66
29.6. Линияләренең һәм элементә корылмаларының сак зоналары.....	67
29.7. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары	69
Статья 30. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	70
Статья 31. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү.....	70
IV БҮЛЕК Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре	72

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Килди авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдә) - «Татарстан Республикасының пространство мәгълүматлары фонды» дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясенең 2017 елның 25 октябрәндәге 136-ФЗ номерлы Жир кодексы, 2006 елның 04 декабрәндәге 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Урман кодексы; Россия Федерациясе Су кодексы тарафыннан 2006 елның 03 июнәндәге 74-ФЗ номерлы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 09 июнәндәге 363 номерлы «Мәгълүмати эшчәнлек тәэмин итү турында» 2006 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы карары нигезендә эшләнгән шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Югары Ослан муниципаль районы һәм «Килди авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге норматив хокукый актларының, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгели торган башка документларның нигезләмәләре исәпкә алына.

Өлеге Кагыйдәләр территориаль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, өлеге Кагыйдәләрне куллану тәртибен һәм аларга жирле үзидарә органнарының гамәлдәге законнар, муниципаль хокукый актлары нигезендә үзгәрешләр кертү тәртибен билгели, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы «Килди авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау, физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү, шулай ук инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру максатында Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы территориясен рациональ файдалану шартларын тудыра, шул исәптән жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау юлы белән.

I ӨЛЕШ ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӨЛӨРЕН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӨЛӨРЕНӨ ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен кертү нигезләре, билгеләү һәм составы

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Килди авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Югары Ослан муниципаль районы жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия. Өлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә «Килди авыл жирлегә» муниципаль берәмлегендә (алга таба - муниципаль берәмлек, жирлек) жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу системасын кертәләр.

2. Өлеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнде:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

3. Өлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кәргәнче - билгеләнгән тәртиптә - «Техник жайга салу турында» 2002 елның 27 декабрәндәге 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

«Килди авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары белән.

4. Өлеге Кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

- Кереш

Том 1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

Том 2. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Шәһәр төзелеше регламентлары.

График өлеш:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

Кушымта:

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

5. Әлеге Кагыйдәләр «Килди авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген жайга салучы һәм тикшереп торучы вазыйфаи затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

Статья 2. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем өчен ачык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен ачык булып торалар.

2. Югары Ослан муниципаль районының «Килди авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген тәэмин итәләр:

- әлеге Кагыйдәләрне жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек сайтында» урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән;

- территорияль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләр урнаштыру юлы белән;

- муниципаль берәмлек территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлегенә тудыру юлы белән;

- физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчәрмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын характерлаучы аларның фрагментларын аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата белән. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма сорау буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләренә бәясе Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Статья 3. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үз көченә керүе

Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка житкерелгәч) үз көченә керә.

Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлешендә гамәлдә.

Статья 4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр

Статья 5. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, «Килди авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә уставы, Югары Ослан муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. «Килди авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә (алга таба - жирлек Советы) жирле үзидарә органының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- жирлекнең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативнарын раслау.

3. «Килди авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә башкарма органы (алга таба - жирлекнең башкарма комитеты) вәкаләтләренә жирләрдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә түбәндәгеләр керә:

- территорияне планлаштыру документнарын әзерләүне тәмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактан тыш);

- жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативнарын әзерләүне тәмин итү.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә Югары Ослан муниципаль районының (алга таба - муниципаль район Советы) жирле үзидарә органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен, шул исәптән Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) раслау;

- муниципаль районның шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативнарын раслау.

5. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә Югары Ослан муниципаль районының (алга таба - муниципаль районның Башкарма комитеты) жирле үзидарә органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- территорияне планлаштыру документнарын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш);

- муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

- муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу;

- төзелешкә рөхсәт бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш);

- жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектнан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү;

- рөхсәт бирү рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә.

- муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш) жиберү;

- жирләрне резервлау һәм муниципаль ихтыяжлар өчен жирлек чикләрендә жир кишәрлекләрен тартып алу;
- жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру;
- үзбелдекле төзелешне жимерү турында яки рәхсәтсез корылманы жимерү турында карар кабул итү яисә аны граждан законнарында каралган очрақларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү, рәхсәтсез корылманы жимерүне яисә аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү.

Статья 6. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проектын эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, кагыйдәләргә гамәлгә ашыру максаты белән муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты җитәкчесе карары нигезендә төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- әлеге Кагыйдәләргә эзерләүне оештыру;
- Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;
- кагыйдәләр проектын, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалану төренә рәхсәт бирү турындагы мәсьәләләр буенча җәмәгать фикер алышуларын һәм ачык тыңлауларны оештыру һәм үткөрү, рәхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы мәсьәләләр;

- иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмәләр эзерләү, тәкъдимнәр эзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлек Башкарма комитеты җитәкчесенә җибөрү;

- Комиссия турында Нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә кул куелганнан соң үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләр башкару өчен тәкъдим булып тора.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык була.

Статья 7. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр

1. Жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча әлеге Кагыйдәләргә раслаганчы кабул ителгән норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килмәгән өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объектны әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

рәхсәт ителгән куллану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә керми;

аларның күләме һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чик күрсәткечләргә туры килми.

3. Шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогы билгеләнмишә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кешенең тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраklar керми.

4. Шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләреннән яисә капитал төзелеш объектларыннан, рөхсәт ителгән файдалану төрләреннән һәм иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрдән һәм иң чик параметрларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Капитал төзелеш объектларын, рөхсәт ителгән файдалану төрләрен яисә шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган иң чик параметрларны реконструкцияләү мондый объектларны тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Статья 8. Территориаль зоналар

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен эзерләгәндә территориаль зоналар чикләре түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;
- жирлекнең генераль планы, муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрлары;

- территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жирдән файдалану;
- төрле категориядәге жирләрнең чикләре планлаштырыла торган үзгәрешләр;
- катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау;
- мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектлары.

2. Территориаль зоналарның чикләре түбәндәгечә билгеләнергә мөмкин:

- каршы юнәлештәге транспорт агымнарын аеручы магистральләр, урамнар, юллар линияләре буенча;

- кызыл линияләр буенча;

- жир кишәрлекләре чикләре буенча;

- муниципаль берәмлекләр чикләрендә торак пунктлар чикләре буенча;

- муниципаль берәмлекләр чикләре, шул исәптән Мәскәү һәм Санкт-Петербургның федераль әһәмияттәге шәһәрләренең шәһәр эчендәге территорияләре чикләре;

- табигый объектларның табигый чикләре;

- башка чикләргә.

3. Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкин.

4. Территориаль зоналар чикләре һәр жир кишәрлегенә бары тик бер территориаль зонага гына туры килү таләбенә жавап бирергә тиеш, чикләре жир

законнары нигезендә территорияль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлегеннән тыш.

5. Өлеге Кагыйдәләр белән һәр территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

Статья 9. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламентында жир кишәрлекләренәң хокукый режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны тәзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары исәпкә алып билгеләнә:

- территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын фактта файдалану;

- бер территорияль зона чикләрендә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын бер территорияль зона чикләрендә берләштерү мөмкинлеге;

- муниципаль берәмлекләрне территорияль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

территорияль зоналар төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Тиешле территорияль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында күрсәтеләләр:

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

- жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

- территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территорияль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеше Регламентының гамәлдә булуы жир кишәрлекләренә кагылмый:

- Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарларынең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарлар һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачылган ядкарлар яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни

мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайланмалар эчтәлеге, параметрлары турында карар кабул иткән территория чикләрендә;

- гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;
- линия объектларын урнаштыру өчен билгелэнгән һәм (яисә) линия объектлары белән мәшгуль;
- файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-сәламәтләндрү урыннары һәм курортлар жирләренә, территорияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зоналарга карата шөһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

7. Шөһәр төзелеше регламентлары билгеләнми

- урман фонды жирләре өчен;
- өске сулар белән капланган жирләр өчен;
- запас жирләр өчен;
- махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре өчен (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләреннән тыш);
- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;
- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

8. Шөһәр төзелеше регламентлары гамәлгә кагылмый торган яисә алар өчен шөһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрен файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

Урман фонды жирләреннән, аеруча саклана торган табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану урман хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланыла торган табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә аеруча саклана торган табигать территориясе турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

III БҮЛЕК Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

Статья 10. Капиталь төзелеш объектларының һәм жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территориаль зона өчен билгелэнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

Хокук иясе тиешле территориаль зона турында белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаган очракта тиешле жир кишәрлеген билгеле бер Территориаль зонага (кагыйдәләрдән өзөмтөгә) кертү турында муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән, әгәр тиешле территория зонасы турындагы белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаса, кадастр исәбе органына мөрәжәгать итә;

хокук иясе жирле үзидарә органнарына рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында гариза белән, жир кишәрлеге яки капитал төзелеш объектының характеристикаларын үзгәртү турында мәгълүматларны мәгълүмати хезмәттәшлек тәртибдә жиберү өчен мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлы рөхсәт ителгән башка төргә караган рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләрнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектнан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның барлык башка төрләре әлеге территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

6. Территорияне комплексы үстерү турында Карар кабул ителгән көннән алып, территорияне планлаштыру буенча документлар расланганчыга кадәр, аңа карата аның комплексы үсеше турында Карар кабул ителгән, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм (яки) капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү рөхсәт ителми.

Статья 11. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү) рөхсәт бирү белән кызыксыган физик яисә юридик зат Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гаризаны жиберә.

2. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, Югары Ослан муниципаль районында гавами тыңлаулар үткөрү турында Нигезләмә белән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән тәртиптә үткөрелә торган гавами тыңлауларда жир кишәрлеге яисә рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектын урнашкан территориаль зона чикләрендә яшәүче гражданныр катнашында шартлы рәвештә рөхсәт бирү турындагы мәсьәлә буенча фикер алышырга тиеш. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир участогын яки капитал төзелеш объекттын әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булса, гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычына дучар булган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокуклары ияләре катнашында үткөрелә.

3. Комиссия әлеге рәхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренән хокукка ия булучыларга, жир кишәрлеге белән уртақ чикләре булган жир кишәрлекләренән файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар үткөрү турында хәбәрләр жиберә, әлеге рәхсәт таләп ителә торган жир кишәрлеге белән уртақ чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә һәм әлеге рәхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә хәбәрләр жиберә. Күрсәтелгән хәбәрләр шартлы рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турында кызыксынган затның гаризасы килгән көннән жиде эш көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

4. Файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлауларда катнашучылар Комиссиягә үзләренең тәкъдимнәрен һәм әлеге сорауга кагылышлы искәртмәләрен аларны гавами тыңлаулар беркетмәсенә кертү өчен тәкъдим итәргә хокуклы.

5. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар нәтижеләре турындагы бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль район һәм (яисә) жирлек сайтында «Интернет» челтәрендә урнаштырылырга тиеш.

6. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләкле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

7. Комиссия, Башкарма комитет бәяләмәсен исәпкә алып, шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү турындагы мәсьәлә буенча ачык тыңлауларның нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төргә рәхсәт бирү турында яки кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны Башкарма комитет Житәкчесенә жиберә.

8. Әлеге статьяның 8 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә Башкарма комитет житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә мондый рәхсәтне файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль район һәм (яисә) жирлек сайтында урнаштырылырга тиеш.

9. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнарны мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат үз өстенә ала.

10. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына, рәхсәтне шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырганнан соң Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелгән очракта, мондый затка файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы карар гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

11. Физик яисә юридик зат шартлы рәхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә шикаятъ белдерергә хокуклы.

Статья 12. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе

1. Күләме шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән минималь жиришәрлекләренә минималь күләмнәренән ким булган яки төзелеш өчен уңайсыз булган конфигурация, инженер-геологик яки башка характеристикалар булган жиришәрлекләре хужалары рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуға рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жиришәрлекләренә ия булучылар, әгәр мондый кире кагу рөхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территория зона өчен шәһәр төзелеш регламенты тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан да артмаган булса, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуға рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жиришәргә өчен рөхсәт ителә.

Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан капитал төзелеш объектларының иң чик саны, биналарның, корылмаларның иң биеккә һәм федераль яки региональ әһәмияттәге тарихи жиришәрлек территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектур чишелешләренә карата таләпләрен чиктән тыш булуы рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт алуда кызыксынган зат Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларыннан кире кагуға рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибереләргә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында гариза кәргән көннән алып унбиш эш көне эчендә әзерләнгән һәм, әлегә статьяның 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм әлегә бүлекнең 19 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

5. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турында карар проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны муниципаль район башкарма комитеты җитәкчесенә жиберә.

6. Әлегә статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә муниципаль район башкарма комитеты җитәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән җиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын

реконструкцияләүнең яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тартуның рәхсәт бирү турында карар кабул итә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кәргән көннән башлап, мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын сүтүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерүгә кадәр рәхсәт бирү рәхсәт ителми, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә кәргән жирле үзидарә органына мондый хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча үзбелдекле төзелеш билгеләре күренми яки рәхсәтсез төзелгән корылманы жимерү яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгьваларны канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы суд карары законлы көченә кәргән булса, мондый очраklar керми.

8. Физик яисә юридик зат рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хоуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү рәхсәт ителми.

IV БҮЛЕК Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр

Статья 13. Территорияне планлаштыру буенча документларга гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын әзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыелмасы таләпләре нигезендә; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралмаган территориягә карата капитал төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 41 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән очрактардан тыш, таләп ителми.

Капитал төзелеш объектн урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәге очрактарда мәжбүри:

- федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектн урнаштыруга бәйлә рәвештә дөүләт яисә муниципаль ихтыяждлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу кирәк булганда;

- кызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк булганда;

- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә башкарылган очракта, жир кишәрлекләре төзәргә кирәк булганда;

- капитал төзелеш объектн урнаштыру уртак чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлекләр территорияләрендә планлаштырылу (мондый капитал төзелеш объектн дөүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш, һәм мондый капитал төзелеш объектн урнаштыру өчен дөүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми);

- линияле объектн төзү, реконструкцияләү планлаштырыла (линия объектн дөүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линияле объектн урнаштыру өчен дөүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектн төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын эзерләү таләп ителмәгән башка очрактар билгеләнергә мөмкин;

- линия объектн булмаган капитал төзелеш объектн махсус сакланылучы табигать территориясе чикләрендә яисә урман фонды жирләре чикләрендә аның эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырыла;

- территорияне комплекслы үстерү планлаштырыла;

«Күпфатирлы йортларны һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларын өлешле төзүдә катнашу һәм Россия Федерациясенә кайбер закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2004 елның 30 декабрендәге 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өлешле төзелештә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, индивидуаль торак төзелеше объектларын төзү планлаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территориаль зоналардан файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре һәм (яки) муниципаль районнарының территориаль планлаштыру схемалары, жирлекләренә, шәһәр округларының функциональ зоналарның генераль планнары, территорияләрне планлаштыру проекты тарафыннан бүлеп бирелә торган планлаштыру структурасының бер яки берничә катнаш элементларына карата гамәлгә ашырыла, аңа карата аның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла.

4. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү һәм раслау, шулай ук территорияне планлаштыру документларын эзерләү үзенчәлекләре жирлек территориясенә карата Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45, 46 статьялары, Югары Ослан муниципаль районы Уставы, «Килди авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставы нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

Статья 14. Территорияне планлаштыру документлары төрләре

1. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

- территорияне планлаштыру проекты;
- территорияне ызанлау проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектларын эзерләү планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырыла торган үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне ызанлау проекты эзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә катнаш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, территориаль зонаның һәм (яисә) муниципаль районны территориаль планлаштыруның билгеләнгән схемасы чикләрендә жирләрдән файдалану һәм (яисә) төзелеш алып бару кагыйдәләренең, жирлекнең, шәһәр округының генераль планы нигезендә функциональ зонаның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне ызанлау проекты эзерләү түбәндәгеләр өчен гамәлгә ашырыла:

- төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

- капитал төзелешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмый торган территорияләр өчен кызыл линияләрен билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару, шулай ук территория чикләрендә урнашкан жир участогын барлыкка китерү һәм (яки) үзгәртүгә бәйлә рәвештә кызыл линияләрен билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлек алып бару күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару бары тик гомуми файдаланудагы территория чикләрен үзгәртүгә генә китерә.

5. Территорияне ызанлау проекты расланымга тиешле төп өлештән һәм өлеге проектны нигезләү материалларыннан тора.

6. Территорияне ызанлау проектларын эзерләү, территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый инженер эзләнүләрен башкару таләп ителгән очракларда, инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижеләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Территорияне ызанлау проекты эзерләү максатларында өлеге территорияне планлаштыру проекты эзерләү өчен алынган инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижеләрен аларны үтәү көненән алып биш ел дөвамында файдалану рөхсәт ителә.

7. Территорияне межалау проекты эзерләгәндә, барлыкка килә торган һәм (яки) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләрен билгеләү шәһәр төзелеше регламентлары һәм эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирү нормалары, федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъектлары законнары белән билгеләнгән башка таләпләр, техник регламентлар, кагыйдәләр җыелмасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне межалау проекты эшләү чикләрендә жир кишәрлеген яки жир кишәрлекләрен кадастр планында урнаштыруның расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырыла торган территориягә карата гамәлгә ашырылса, мондый проектта

территорияне межаллау проектында жир участкалары чикләренең урнашуы әлеге схемада каралган жир участкалары чикләренең урнашу урынына туры килергә тиеш.

9. Тарихи жирлек территориясенә карата әзерләнгән территорияне ызанлау проектында Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау турындагы законнарда аларның сакланышын тәмин итү планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасының элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне ызанлау проектын әзерләгәндә, аерым документ рәвешендә жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми, моңа территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйлә территорияне ызанлау проектын әзерләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару очрагы керми.

11. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр, эчтәлеге, әзерләү һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

Статья 15. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең тормыш, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

- рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Иҗтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе «Килди авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының иҗтимагый фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәмин итә торган башка

чараларны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертәп, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрүнең тәртибе һәм башка үзенчәлекләре, гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

Статья 16. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә Кагыйдәләр проектын эзерләү комиссиясе тарафыннан уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча жәмәгать фикер алышуларының яисә гавами тыңлауларның озынлыгы мондый проект басылып чыккан көннән кимендә бер һәм кимендә өч ай тәшкил итә.

3. Конкрет территорияль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүгә бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар территорияль зона чикләрендә үткәрелә, аның өчен мондый шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория чикләрендә комплекслы үсеш узарга тиешле территория чикләрендә башкарыла. Бу очракларда ижтимагый фикер алышулар яки ачык тыңлаулар үткәрү вакыты бер айдан да артык була алмый.

4. Кагыйдәләр шәһәр яны территориясендәгә күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләүләренә туры китерелгән очракта, шулай ук 20 статьяның 2 өлешендәгә г-е пунктларында күрсәтелгән туры килмәүне бетергән очракларда жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар үткәрелми.

Конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләрен бер тапкыр үзгәрткән очракта, рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп коруның элек билгеләнгән чик параметрларын үзгәртмичә һәм (яки) рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең, реконструкцияләүнең бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртмичә, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру 10 проценттан да артмаган очракта таләп ителми.

Статья 17. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объекттыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлегә бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Шартлы рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы карар проекты жәмәгать фикер алышуларында яки жәмәгать тыңлауларында каралырга тиеш. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган капитал төзелеш объектлары катнашында уздырыла.

4. Комиссия түбәндәге затларга файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жибәрә:

- әлеге рәхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренә хокукка ия булучыларга;

- жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокукка ия булучыларына әлеге рәхсәт соратып алына торган объектлар;

- капитал төзелеш объектның бер өлеше булган, әлеге рәхсәт соратып алына торган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы гаризасы кергән көннән алып жиде эш көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Муниципаль берәмлек халкына ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләре органының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат шартлы рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткөрү белән бәйлә чыгымнарны үз өстенә ала.

7. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объекттыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә, ижтимагый фикер алышулар уздырылганнан яисә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырылганнан соң, мондый затка файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

Статья 18. Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 14 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турындагы карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга

тиеш. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисә рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча гавами тыңлауларны оештыруға һәм уздыруға бәйле чыгымнар мондый рәхсәт бирүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

VI БҮЛЕК Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

Статья 19. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) жирлекнең генераль планында жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләренә, муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының мондый генераль планнарга яисә муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

1.1) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри үтәлгән тиешле федераль башкарма хакимият органыннан килү, шәһәр яны территориясендәге жирдән файдалану һәм жирлек, шәһәр округы, жирлекара территориядә төзелеш һәм жирдән файдалану кагыйдәләрендә рәхсәт ителгән күчмәсез милек объектларын куллану чикләүләрен бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр;

2) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеш регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

3) шәһәр төзелеш зонасы картасында күрсәтелгән мәдәни мирас объектлары территорияләрен, территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләренә урнашу урыны турындагы мәгълүматларның күчмәсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренә урнашу урынын тасвирлауға туры килмәве;

4) федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның күчмәсез мөлкәт объектларыннан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалану чикләүләренә шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән чикләүләренә туры килмәве;

5) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

6) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жибәрелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан жирлөрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда;

2) жирлөрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре региональ әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4) жирлек территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

5) физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокукка ия булучыларына зыян салынса, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хақы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очрақларда.

3.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешә нигезендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) территориаль планлаштыру документларында каралган жирлек территорияләрендә урнаштыру мөмкинлеге тәмин ителмәгән очрақта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне вәкаләтле затка җибәрә.

3.2. Әлеге статьяның 3.1 өлешендә каралган очрақта, вәкаләтле зат әлеге статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

3.3. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында һәм 3.1 өлешендә каралган очрақларда жирлөрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очрақта, капитал төзелеш объектларының һәм (яисә) капитал төзелеш объектларының элек билгеләнгән иң чик параметрлары үзгәртелмәгән, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларының бер яисә берничә чик параметры бер тапкыр үзгәртелгән очрақта, иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрү, жирдән файдалану кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проектны кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлеге статьяның 4 өлешендә каралган комиссиянең бәяләмәсен әзерләү таләп ителми.

4. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдим кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу турында тәкъдимнә булган бәяләмә әзерли һәм бу бәяләмәне башкарма комитет җитәкчесенә җибәрә.

4.1. Әлеге кагыйдөлөрне аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдөлөрөнә үзгәрешләр кертү турындагы проект комиссия тарафыннан каралмаган.

5. «Килди авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы, комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдөлөрөнә үзгәреш кертү турында яисә әлеге кагыйдөлөргә үзгәреш кертү турында төкәдимнәрне кире кагу хакында карар кабул итә, аларны кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп һәм мондый карарның күчermәсен мәрәжәгать итүчеләргә жибәрә.

6. «Килди авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органыннан әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмә кергәннән соң жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөлөрөнә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәгә вәкаләтле зат судка шикаять бирергә мөмкин.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дөүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан рөхсәтсез корылма барлыгы ачыкланган көннән алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән капитал төзелеш объектларын, дөүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан территориаль зонага карата шундый корылма урнашкан, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен, мондый корылмаларның рөхсәт ителгән файдалану төренә һәм параметрларына туры килә торган рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларын, әлеге корылманы карау нәтижәләреннән тыш, жирле үзидарә органына үз-үзен канәгатьләндерү турында законлы карар биргән очракта, әлеге корылманы карау очраklarыннан тыш, таләпләргә туры китерү рөхсәт ителми.

8. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган очраklarда дөүләт хакимияте башкарма органы яисә жирле үзидарә органы территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны урнаштыруга, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле орган вәкаләтле затка жирләрдән файдалану һәм территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен аерып алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләнгән билгеләү турындагы таләпне жибәрә.

9. Әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләпләр кергән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар барлыкка килү турында, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында йә әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләрне ачыкланган көннән алып, жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөлөрөнә үзгәрешләр кертү өчен вәкаләтле зат жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөлөрөнә үзгәрешләр кертүне мондый таләп нигезендә төгәлләштерү юлы белән тәэмин итәргә тиеш. Шул ук вакытта әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдөлөрөнә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

10. Федераль әһәмияттәге мәдәни мирас объектларыннан, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен сайлап алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү максатларында әлеге статьяның 9 өлеше нигезендә жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен төгәлләштерү чоры әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп кәргән көннән алып алты айдан артмаска, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында йә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләмәләр ачыкланган көннән алып алты айдан артмаска тиеш.

VII БҮЛӘК . Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр

Статья 20. Территориаль зоналар чикләре турында мәғлүматны күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территория зоналары чикләре турында белешмәләр кертү кагыйдәләре күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына “Күчемсез миләкне дәүләт теркәвенә алу турында” 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Бу кагыйдәләр белән территориаль зоналар билгеләнә, шул исәптән күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлекләре, торак пунктлар яки муниципаль берәмлекләр чикләренең урнашу урынын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәге хаталар исәпкә алынмый.

Югары Ослан муниципаль районы
Советының 2022 елның 30
сентябрдәгә 26-353 номерлы
караына

2 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
«КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ
ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

2 нче Том

ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

2022 ел

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫ СОСТАВЫ

Документлар составына Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының «Килди авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре керә:

1. Составта текст өлеше:

Кереш;

Том 1. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

Том 2. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Шәһәр төзелеш регламентлары.

2. Составта график өлеш:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

II ӨЛӨШ. ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ

КЕРЕШ	6
I ӨЛӨШ ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӨ ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ .	7
I БҮЛӨК. Гомуми нигезләмәләр.....	7
Статья 1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен кертү нигезләре, билгеләү һәм составы.....	7
Статья 2. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем өчен ачык булуы.....	8
Статья 3. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үз көченә керүе	8
Статья 4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен жаваплылык	8
II БҮЛӨК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр	9
Статья 5. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре	9
Статья 6. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе	10
Статья 7. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр	10
Статья 9. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану	12
III БҮЛӨК Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр.....	13
Статья 10. Капиталь төзелеш объектларының һәм жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе.....	13
Статья 12. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе	16
IV БҮЛӨК Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр.....	17
Статья 13. Территорияне планлаштыру буенча документларга гомуми таләпләр -	17
Статья 14. Территорияне планлаштыру документлары төрләре.....	19
Статья 15. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр ..	20
Статья 16. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре	21
Статья 17. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар.....	21
Статья 18. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар.....	22
VI БҮЛӨК Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр.....	23
Статья 19. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе.	23
VII БҮЛӨК . Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр.....	26
Статья 20. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү	26
Статья 21. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	31
Статья 23. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.....	34
IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелеше регламентлары.....	34
Статья 24. Шәһәр төзелеше регламенты составы.....	34
Статья 25. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары.....	37

25.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре	37
25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1).....	39
25.3. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеше регламенты	42
25.4. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И).....	47
25.6. V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4).....	50
25.7. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)	53
25.8. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1).....	55
25.9. Калдыклар белән эш итү зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН2).....	56
Статья 26. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр	57
Статья 27. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр	58
Статья 28. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре	58
Статья 29. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү... 60	
29.1. Гомуми нигезләмәләр.....	60
29.2. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары.....	61
29.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары.....	62
29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары	65
29.5. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары	66
29.6. Линияләренең һәм элементә корылмаларының сак зоналары.....	67
29.7. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары	69
Статья 30. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	70
Статья 31. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү.....	70
IV БҮЛЕК Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре	72

VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы

Статья 21. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре һәм аларның кодлы билгеләнешләре - территориаль зона төре индексы һәм билгеләнгән территориаль зона номеры сурәтләнгән.

Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 9 статьясындагы 1 Томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

2. Территориаль зонаның һәр төре өчен бер үк төрдәге барлык территориаль зоналарга карата гамәлдә булган шәһәр төзелеше регламенты әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнә.

Территориаль зоналар төрләрен билгеләү өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территория зонасы төренең индексы	Территория зонасы төренең аталышы
Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1)
ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
СХ2	Авил хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2)
СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1)

Территория зонасы төрен яисә әлеге Кагыйдәләр кысаларында индексны билгеләү өчен куллану бертөрле булып тора.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территориаль зона исеме түгәрәк жәяләр эчендә төзелгән территориаль зона төре индексын һәм билгеләнгән территориаль зона номерларын үз эченә алган территория зонасы төре исемнән тора.

Территория зонасы индексы территориаль зона төренең индексна туры килә. Территория зоналарына карата әлеге Кагыйдәләр кысаларында «территориаль зона индексы» һәм «территориаль зонаның төр индексы» терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлык территориаль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Исеме Территория зоналары атамасы	Зоналар урнашу урыны
1-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №1-1	Килди ав.
1-2	ОД	1-2 номерлы күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)	Килди ав.
1-3	СХ2	1-3 номерлы (СХ2) авил хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы	Килди ав.
2-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №2-1	Уланово ав.

2-2	ОД	2-2 номерлы күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)№2-2	Уланово ав.
2-3	И	2-3 номерлы (И) инженерлык инфраструктурасы зонасы	Уланово ав.
3-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №3-1	Федяево ав.
4-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №4-1	Харино ав.
5-1	И	5-1 номерлы (И) инженерлык инфраструктурасы зонасы	Килди авыл жирлеге
5-2	СХ2	5-2 номерлы (СХ2) авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы	Килди авыл жирлеге
5-3	СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1) №5-3	Килди авыл жирлеге

Территория зонасын билгеләү өчен әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемен яисә номерын куллану бертөрле мәгънәгә ия.

4. Билгеләнгән территорияль зоналарның чикләре чикләренә бер яисә аннан да күбрәк контурларыннан торырга мөмкин.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк төрле индекс һәм территорияль зона номеры булган территорияль зоналарның чикләре контурлары бер күпконтурлы территорияль зонага керә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк индекс булган территорияль зоналарның чикләре контурлары, әмма территорияль зоналарның төрле номерлары бер төрдәге төрле территорияль зоналарга керә.

5. Мәжбүри тәртиптә чикләре һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә торган территорияль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук түбәндәгеләр күрсәтелде:

- шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр;
- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр;
- барлык жир кишәрлегенә карата билгеләнгән территория зонасы регламенты нигезендә жирләрдән (жир кишәрлегенән яисә аның өлешенән) фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләре өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы текст тамгалары (индекслар) кулланыла:

1) Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

Индекс	Исеме
ЛО	Сызыклы объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре

2) шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр

Индекс	Исеме
ЛФ	Урман фонды жирләре
ВО	Жир өсте сулары белән капланган жирләр
СХ	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре
ООПТ	Махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре

3) жирлөрдөн фактта яисә планлаштырыла торган файдалану территорияләре:

Индекс	Исеме
СН2-Ф	СН2 зонасы регламенты нигезендә жирлөрдөн факттагы файдалану территориясе
П2-П	П2 зонасы регламенты нигезендә жирлөрдөн планлаштырылган файдалану территориясе
П4-П	П4 зонасы регламенты нигезендә жирлөрдөн планлаштырылган файдалану территориясе

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территориаль зоналар булып тормый, әлеге жирләр һәм территорияләр чикләре турында белешмәләр әзерләнми һәм күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертелми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләре буенча билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Килди авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.

Статья 22. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр кертелә.

2. Әлеге Томның 9 статьясындагы 9.1 өлеше нигезләмәләре нигезендә әлеге Зона кагыйдәләре кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә: билгеләнүгә планлаштырыла торган, юнәлешле.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Әлеге зоналарның якинча чикләре жирлекнең генераль планы нигезләү материаллары составына керә торган генераль планы карталарында чагылдырылырга мөмкин.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелешен зоналаштыруны картадан алу мәгълүмати-белешмә характерда була. Территориянең махсус шартлары планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә

урнашкан жир кишәрлекләре хокукы бирүчеләр мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләрнең гамәлдә булуын суд тәртибендә дөгьваларга хокуклы.

2. Жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары, аларның характеристикалары күрсәтелгән зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә билгеләнгән яисә планлаштырыла торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның әлеге Кагыйдәләргә туры килми торган чикләрендә урнашкан.

3. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, махсус сакланылучы табигать территорияләре, мөдәни мирас объектлары территорияләре, ачкыланган мөдәни мирас объектлары, мөдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләре; тарихи жирлекләр территорияләре чикләре чагылдырылырга мөмкин.

Статья 23. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри кушымта итеп билгеләнгән территориаль зоналар чикләре урынының график тасвирламасы булган билгеләнгән территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр, күчемсез мөлкәтнең Бердәм дөүләт реестрын алып бару өчен файдаланыла торган координаталар системасында әлеге чикләрнең характерлы нокталары координаталары исемлеге була.

Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексы нигезендә жирлекнең жирле үзидәрә органнары шулай ук территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасын әзерләргә хокуклы. Әлеге Кагыйдәләр проектын эшләү кысаларында территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасы әзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләргә кертелмәгән.

2. Территория зоналары чикләре турындагы белешмәләр түбәндәгеләр рөвешендә бирелә:

1) Россия Федерациясә Икътисадый үсеш Министрлыгының 2018 елның 23 декабрәндәгә 650 номерлы боерыгы белән расланган «Торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылучы табигать территорияләре, территорияләрдән, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнашу урынының график тасвирламасы» нигезендә әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлекнең территориаль зоналары чикләре турында белешмәләр булган PDF форматындагы электрон документ;

2) территориаль зоналар чикләре турында мөгълүматны күчемсез мөлкәтнең бердәм дөүләт реестрына кертү өчен кирәкле XML форматындагы электрон документлар рөвешендә.

III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШӘ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелешә регламентлары

Статья 24. Шәһәр төзелешә регламенты составы

1. Шәһәр төзелешә регламенты белән жир кишәрлекләренең хокукый режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә файдаланыла торган бөтен нәрсә кебек үк.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнде:

- 1) территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;
- 2) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәгә һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләрәнең бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;
- 3) функциональ зоналар һәм аларның генераль план белән билгеләнгән планлаштырыла торган үсеш характеристикалары;
- 4) территория зоналары төрләре;
- 5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы жир кишәрлекләренә кагылмый:

- 1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә;
- 2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;
- 3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яисә линия объектлары белән мәшгуль булган объектлар;
- 4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеш алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составында авыл хужалыгы жирләреннән, авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составында авыл хужалыгы жирләреннән тыш, запас жирләр, махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дәвалау-савыктыру урыннары һәм курортлар жирләреннән тыш) өчен билгеләнмәгән.

6. Тиешле территорияль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре;
- 2) жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;
- 3) Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;
- 4) үзенә карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория территориясе чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган очракта, территориянең коммунал, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп күрсәткеләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен максималь рәхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп күрсәткеләре өстәмә рәвештә күрсәтелә.

7. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территорияль зонага

карата мѣжбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шѣһѣр тѣзелешѣ регламенты билгелѣнѣ.

8. Жир кишѣрлеклѣреннѣн ѣм капиталъ тѣзелеш объектларыннан рѣхсѣт ителгѣн файдалануның барлык тѣрлѣре жир кишѣрлеклѣреннѣн ѣм капиталъ тѣзелеш объектларыннан файдалануның рѣхсѣт ителгѣн тѣп тѣрлѣренѣ карата ѣстѣмѣ буларак кына рѣхсѣт ителѣ ѣм алар белѣн бергѣ гамѣлгѣ ашырыла. Тѣп яки шартлы рѣхсѣт ителгѣн тѣр урынына рѣхсѣт ителгѣн файдалануның ярдѣмчѣ тѣрен куллану рѣхсѣт ителми.

9. Рѣхсѣт ителгѣн жир кишѣрлеклѣреннѣн ѣм капиталъ тѣзелеш объектларыннан файдалануның бер тѣрен икенчѣ тѣренѣ үзгѣртү, ѣлеге Кагыйдѣлѣр белѣн билгелѣнгѣн тѣртиптѣ техник регламентларның талѣплѣрен үтѣу шарты белѣн, шѣһѣр тѣзелешѣ регламенты нигезендѣ гамѣлгѣ ашырыла.

10. Дѣүлѣт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарѣ органнарыннан, дѣүлѣт ѣм муниципаль учреждениелѣрдѣн, дѣүлѣт ѣм муниципаль унитар предприятиелѣрдѣн тыш, жир кишѣрлеклѣреннѣн ѣм капиталъ тѣзелеш объектларыннан рѣхсѣт ителгѣн файдалануның тѣп ѣм ярдѣмчѣл тѣрлѣре жир кишѣрлеклѣренѣ ѣм капиталъ тѣзелеш объектларына хокук иялѣре тарафыннан ѣстѣмѣ рѣхсѣтлѣрдѣн ѣм килештерүлѣрдѣн башка мѣстѣкыйль рѣвештѣ сайлана.

11. Жир кишѣрлегеннѣн яки капиталъ тѣзелеш объекттыннан шартлы рѣвештѣ файдалануның рѣхсѣт ителгѣн тѣренѣ рѣхсѣт бирү Россия Федерациясѣ Шѣһѣр тѣзелешѣ кодексының 39 статьясы нигезендѣ ѣлеге Кагыйдѣлѣр белѣн билгелѣнѣ торган тѣртиптѣ гамѣлгѣ ашырыла.

12. Шѣһѣр тѣзелешѣ регламентларының гамѣлдѣ булуы кагылмый торган яисѣ шѣһѣр тѣзелешѣ регламентлары билгелѣнми торган жирлѣрдѣ урнашкан жир кишѣрлеклѣреннѣн ѣм капиталъ тѣзелеш объектларыннан рѣхсѣт ителгѣн файдалануның бер тѣрен үзгѣртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендѣ мондый файдалануның башка тѣренѣ кабул ителѣ.

13. Сызыклы объектларны (гомуми файдаланудагы федераль ѣм региональ ѣһемиятле автомобиль юлларыннан ѣм гомуми файдаланудагы тимѣр юллардан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мѣгълүмат ѣм геодезик тамгаларны урнаштыру телѣсѣ кайсы территориаль зонада рѣхсѣт ителгѣн файдалануның рѣхсѣт ителгѣн тѣрлѣре исемлегендѣ күрсѣтелмичѣ генѣ рѣхсѣт ителѣ.

14. Жир кишѣрлеклѣреннѣн рѣхсѣт ителгѣн файдалану тѣрлѣре Росреестрның 2020 елның 10 октябрѣндегѣ П/0412 номерлы боѣрыгы белѣн расланган жир кишѣрлеклѣреннѣн файдалануның рѣхсѣт ителгѣн тѣрлѣре классификаторы (алга таба - Классификатор) нигезендѣ билгелѣнѣ. Күрсѣтелгѣн классификаторда рѣхсѣт ителгѣн файдалану тѣрлѣре атамалары, аларның кодлары (санлы билгелѣре) ѣм жир кишѣрлегеннѣн рѣхсѣт ителгѣн файдалану тѣрен тасвирлау бар. Жир кишѣрлегеннѣн рѣхсѣт ителгѣн файдалану тѣренең текстлы исемѣ ѣм аның коды (санлы билгелѣнешѣ) бѣртѣрлѣ булып тѣра.

15. Жир кишѣрлеклѣренең иң чик (минималь ѣм (яисѣ) максималь күлѣмнѣре ѣм рѣхсѣт ителгѣн тѣзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ тѣзелеш объектларын реконструкциялѣу тѣбѣндѣгелѣрнѣ үз ѣченѣ ала:

1) жир кишѣрлеклѣренең иң чик (минималь ѣм (яисѣ) максималь күлѣмнѣре, шул исѣптѣн аларның мѣйданы;

2) катларның чиклѣ саны ѣм биналарның, корылмаларның чиклѣ биеклегѣ;

3) жир кишѣрлегѣ чиклѣрендѣ тѣзелеш алып баруның максималь проценты, ул жир кишѣрлегенең бѣтен мѣйданына тѣзелѣп бѣтѣргѣ мѣмкин булган суммар мѣйданы нисбѣте буларак билгелѣнѣ;

4) биналарны, төзелешләрне, корылмаларны мөмкин кадәр урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында җир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, яқында биналар, корылмалар төзү тыела.

16. Җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары, кагыйдәләр, техник регламентлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, санитария кагыйдәләре тарафыннан иң чик параметрларга карата таләпчән таләпләр каралмаган очрақларда кулланыла.

17. Җир кишәрлегенең минималь күләменә (мәйданына) чикләүләр бер хокукка ия булган файдалануның бер төре булган чиктәш җир кишәрлекләренә кагылмый.

18. Бинаның беренче катларында барлык өске катлар да бар, шул исәптән мансард катлары да, шулай ук цоколь катның өске өлеше планлаштырылган билге дәрәжәсеннән кимендә 2 метрга югарырак күтәрелсә.

18.1. Классификатор коды белән рөхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачта) иң чик биекlege билгеләнергә тиеш түгел.

19. Җир кишәрлеген төзүнең максималь проценты җир кишәрлегендә урнашкан барлык биналарның һәм корылмаларның мәйданын, яссылыклы корылмалардан һәм җир кишәрлеге өсләгендәге капитал төзелеш объектларынан (объектның җир асты өлеше) тыш, исәпкә ала.

20. Территория зоналары чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның бертөрле төрләре булган, әмма җир кишәрлекләренең чикле (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары белән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү һәм мондый зурлыкларның һәм параметрларның ярашмалары белән подзоналар билгеләнергә мөмкин.

Статья 25. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары

Шәһәр төзелеше регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территория зонасының һәр төренең шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче әлегә төрдәге барлык билгеләнгән территориаль зоналарга кагыла.

25.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре

Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен сайлап алу төп яки шартлы рәвештә рөхсәт ителгән күренешкә өстәмә рәвештә генә мөмкин, аны төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына билгеләргә ярамый.

Җир участкаларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шулай ук рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре өчен җир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар файдалануның төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында әлегә төрне Классификаторда тасвирлау нигезендә конкрет төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр өчен рөхсәт ителгән рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре күрсәтелми.

Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре; файдалануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп

яисә шартлы рәхсәт ителгән төр кодлары һәм ярдәмче төрләр өчен рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре коды	Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре исеме	Куллануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп һәм шартлы рәхсәт ителгән төрләре кодлары	Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
			катларның чикле саны, төзелешнең чикле биекlege	төзелешнең максималь проценты
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	н.у.	н.у.
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	н.у.	н.у.
1.19	Печән чабу	1.8	0	н.у.
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	1.8	0	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат, 4.5 м	20%
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1; 2.4; 2.5; 2.7.1	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	3.5.2, 6.12	н.у.	н.у.
3.3	Көн күреш хезмәте күрсәтү	2.5; 2.6; 3.2.4	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	3.6.2	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 кат, 10 метр	н.у.
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 кат, 10 метр	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	н.у.

5.4	Кечкенә суднолар өчен причаллар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларынан гомуми файдалану	9.2.1	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	н.у.	н.у.

25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Ж1 индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Шәхси торак төзелеш зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

- индивидуаль торак төзелеше һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән шәхси җир кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортлар;
- блокланган торак йортлар;
- аз катлы торак йортлар (дүрт катка кадәр, мансардны да кертеп).

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торучы, төзелгән яисә кушып төзелгән объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданның яшәвенә бәйлә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамаучы объектларны урнаштыру рәхсәт ителә. Торак зоналар составына шулай ук бакчачылыкны алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелергә мөмкин.

Җир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлешү яки бүлү юлы белән) рәхсәт ителгән файдалану төрләре белән урам буйлап (юл йөрү) җир кишәрлегенә минималь киңлеге 2.1, 2.2, 2.3 коды белән файдалану төрләре булган җир кишәрлекләре төзелгәндә 12 м булырга тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен индивидуаль гаражларны урам (юл йөрү) ягыннан җир кишәрлегә чигендә урнаштыру рәхсәт ителә.

Катларның иң чик саны һәм кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик биеклеге 2.1, 2.2, 2.3 төп биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максимал биеклегенә - 3,5 м яссы түбә башына, 4,5 м чатырлы түбә очына кадәр.

Шәхси торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- участокның чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 5 метр;
- участок чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;
- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына (кое) кадәр ара - 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган һәм аз катлы күпкатлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- участокның чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - 2.3 коды өчен кимендә 5 метр;
- 2-3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);

- бу биналарның озын яклары һәм торцлары арасында торак бүлмәләрдән тәрәзәләр ким дигәндә 10 м.

Гомуми файдаланудагы майданчыклар торак һәм ижтимагый биналардан ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- торак биналарга кадәрге балалар уйнау өчен - 12 м;
- өлкән яшьтәге халыкның ялы өчен - 10 м;
- автомобиль кую өчен - 10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыклар өчен контейнерлы майданчыклар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспорты саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан да урнашырга рәхсәт ителми.

Инсоляцияне исәпкә алып, 2.1, 2.2, 2.3 кодлар белән - рәхсәт ителгән куллану төрләре киртәләренең максималь биеклегенә 2 м. , 2.1.1, 2.3 кодлар белән - 1.5 м. Чиктәш участкалар арасындагы киртәләр материалы һәм тибы, бакчалар биләп торучы - тонык түгел, чөлтәрсыман, кояш яктысын үткәрә торган

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимум һәм (яки) максимум) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелеш һәм капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир участкасы күләме, кв. м.	катлар саны / төзелеш биеклегенә	Төзелешнең максимум проценты	жир кишәрлекләреннән минимум чыгулар, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеш өчен	мин. - 1000 макс. - н.у.	3 кат/18 м	50 %	5/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлегенә)	мин. - 1000 макс. - н.у.	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.3	Блокланган торак төзелеш	мин. - 1000 макс. - н.у.	3 кат/18 м	60 %	5/3
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.8	Ижтимагый идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.1	Дәүләт идарәсе	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	гомуми файдалану				
11.2	Су объектларынан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.1.1	Азкатлы күпфирлы торак төзелеше	мин. - 500 макс. - н.у.	4 кат (мансардны да кертеп)/20 м	75%	н.у.
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7	Дини файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мөгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.

4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1. 3	Автомобиль юу	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1. 4	Автомобиль ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
13.1	Яшелчәчелек алып бару	мин. - 300макс. - 1000	0/0	0 %	н.у.
13.2	Бакчачылык алып бару	мин. - 400 макс. - 1000	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның 25.1 пункты, 25 статья, IX Бүлектә күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шәһәр төзелеш регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренә чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очракларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм майданы жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлегенә булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге барлыкка китерү;

- гамәлдәге күчмәсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм майданы жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлегенә булмау.

25.3. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеш регламенты

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзелеш регламенты әлеге Кагыйдәләр билгеләгән ОД индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналар мәдәният, сәүдә, сәламәтлек саклау, жәмәгать туклануы, социаль һәм мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар, эшкуарлык эшчәнлегенә, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү объектлары, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре, культ биналары,

автомобиль транспорты тукталышлары, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектлар, гражданның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйлә башка объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән.

Ижтимагый-эшлекле зоналарда урнаштыру өчен рәхсәт ителгән капитал төзелеш объектлары исемлегенә торак йортлар, блокланган төзелеш йортлары, күпфатирлы йортлар, кунакханәләр, жир асты яки күпкатлы гаражлар кертелергә мөмкин.

Жир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлешү яки бүлү юлы белән) рәхсәт ителгән файдалану төрләре белән урам буйлап (юл йөрү) жир кишәрлегенә минималь киңлеге 2.1, 2.2, 2.3 коды белән файдалану төрләре булган жир кишәрлекләре төзелгәндә 12 м булырга тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен индивидуаль гаражларны урам (юл йөрү) ягыннан жир кишәрлегә чигендә урнаштыру рәхсәт ителә.

Катларның иң чик саны һәм кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик биеклеге 2.1, 2.2, 2.3 төп биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклеге - 3,5 м яссы түбә башына, 4,5 м чатырлы түбә очына кадәр.

Биналар арасындагы минималь ераклык:

- мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

- кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр стационары булган дөвәләу учреждениеләре өчен - 30 м;

- стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвәләу учреждениесе арасындагы ераклык кимендә 50 м;

Шәхси торак төзелеш өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- участокның чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 5 метр;

- участок чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына (кое) кадәр ара - 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган, аз катлы һәм урта катлы күпфатирлы торак төзелеш өчен ераклык кабул итергә кирәк:

- участокның чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - 2.3 коды өчен кимендә 5 метр;

- 2-3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);

- бу биналарның озын яклары һәм торцлары арасында торак бүлмәләрдән тәрәзәләр ким дигәндә 10 м.

Гомуми файдаланудагы мәйданчыктар торак һәм ижтимагый биналардан ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- торак биналарга кадәргә балалар уйнау өчен - 12 м;

- өлкән яшьтәге халыкның ялы өчен - 10 м;

- автомобиль кую өчен - 10 м;

- спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;

- хужалык максатлары өчен - 20 м;

- калдыктар өчен контейнерлы мәйданчыктар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Инсоляцияне исәпкә алып, 2.1, 2.2, 2.3 кодлар белән - рәхсәт ителгән куллану төрләре киртәләренең максималь биекlege 2 м. , 2.1.1, 2.3 кодлар белән- 1.5 м. Чиктәш участоклар арасындагы киртәләр материалы һәм тибы, бакчалар биләп торучы - тонык түгел, челтәрсыман, кояш яктысын үткәрә торган

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималъ һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелеш һәм капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир участогы күләме, кв м.	катлар саны / төзелеш биекlege	Төзелешн ең максимал ь проценты	жир кишәрлеге чикләренн эн минималъ чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.2	Стационар медицина хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнlege объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7	Дини файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

3.8	Ижтимагый идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.1	Дәүләт идарәсе	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.2	Вәкиллең эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	н.у.	5 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.8.1	Күңел ачу чаралары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен мөйданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участкалары (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	мин. - 1000 макс. - н.у.	3 кат/18 м	50 %	5/3
2.1.1	Азкатлы күпфирлы торак төзелеше	мин. - 500 макс. - н.у.	4 кат (мансардны да кертеп)/20 м	75%	н.у.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. - 1000 макс. - н.у.	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.3	Блокланган торак төзелеше	мин. - 1000 макс. - н.у.	3 кат/18 м	60 %	5/3
2.5	Урта катлы торак төзелеше	н.у.	б.к. 8 кат.	н.у.	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	йортлары				
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күнел ачу үзәкләре (комплекслар)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.3	Базарлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.2	Юл ялын тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.4	Спорт белән шөгыльләнү өчен жиһазландырылган майданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.5	Су спорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.2	Пассажирларга хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
8.0	Оборонаны һәм куркынычсызлыкны тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
8.3	Эчке тәртипне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның 25.1 пункты, 25 статья, IX Бүлектә күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсөткөчлөр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проекткау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренәң чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очрақларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм мәйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлегенә булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге барлыкка китерү;

- гамәлдәге күчәмсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм мәйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлегенә булмау.

25.4. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И)

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И) өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән И индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән корылмаларны һәм коммуникацияләрне урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләренә нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренәң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш һәм капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир участогы күләме, кв м.	катлар саны / төзелеш биеклеге	Төзелешнең максимум проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэмин итү				
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.7	Энергетика	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне тәзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскараруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның 25.1 пункты, 25 статья, IX Бүлектә күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шөһәр төзелеше проекткау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.5. III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шөһәр төзелеше регламенты (П2)

III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шөһәр төзелеше регламенты (П2) П2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре чикләрендә урнашкан территориаль зоналарга кагыла.

Житештерү зоналары житештерү объектларын әйләнә-тирә мохиткә, склад объектларына төрле йогынты нормативлары белән урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш һәм капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик
-------------------------------	--

		параметрлары			
Код	Исеме	жир участогы күләме, кв м.	катлар саны / төзелеш биекlege	Төзелешн ең максимал ь проценты	жир кишәрlege чикләрeнн ән минимал ь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләрe					
1.15	Авил хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмөт күрсөтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмөтләр күрсөтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмөтләр күрсөтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктөш өлкөләр өлкөсөндөгө эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмөт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.0	Житештерү эшчәнlege	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.2	Авыр сәнөгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнөгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3	Жиңел сәнөгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.1	Фармацевтика сәнөгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.4	Азык-төлөк сәнөгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.5	Нефть химиясе сәнөгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.6	Төзелеш сәнөгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Складлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Склад мөйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.11	Целлюлоз-көгазь сәнөгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнlege	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенең урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өлеге Томның 25.1 пункты, 25 статья, IX Бүлектә күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.6. V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4)

V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4) П4 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре чикләрендә урнашкан территорияль зоналарга кагыла.

Житештерү зоналары житештерү объектларын әйләнә-тирә мохиткә, склад объектларына төрле йогынты нормативлары белән урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрә; жир кишәрлеклөрөнәң чик (минималъ һәм (яки) максималъ) күләмнәрә һәм капиталъ төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рөхсәт ителгән төзелешнәң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлеклөрөнәң иң чик күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелеш һәм капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир участогы күләме, кв м.	катлар саны / төзелеш биеклегә	Төзелешнәң максималъ проценты	жир кишәрлегә чиклөрөннән минималъ чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрлөрә					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүнә тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3	Жиңел сәнәгатъ	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.4	Азык-төлөк сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.6	Төзелеш сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Складлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Склад мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәрә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрлөрә					
н.у.					

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсә билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен өлгә Томның 21.1 пункты IX Бүлектә күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Өлгә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.7. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ2 индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналары авыл хужалыгы эшчәнлеген алып бару, фермер хужалыклары, фәнни-тикшеренү, уку һәм авыл хужалыгы житештерүенә бәйле башка максатлар эшчәнлеген тәэмин итү өчен, шулай ук аквакультура (балыкчылык), шул исәптән авыл хужалыгы житештерүе өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш һәм капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир участогының күләме,га	катлар саны / төзелеш биеклеге	Төзелешнең максимум проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.3	Яшелчәчелек *)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.5	Бакчачылык	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
1.8	Терлекчелек	макс. - 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.9	Жәнлекчелек	макс. - 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.10	Кошчылык	макс. - 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.11	Дуңгызчылык	макс. - 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.12	Умартачылык	макс.- 1	н.у.	10 %	н.у.
1.13	Балыкчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.14	Авыл хужалыгын фәнни тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.
1.17	Питомниклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.
1.19	Печән чабу	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	күрсөтү				
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкөлөр өлкөсөндөгө эшчәнлекке тээмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсөтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
6.9	Складлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Склад мөйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлегө	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участкалары (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзөкләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегө	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.3	Аучылык һәм балык тоту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

*) Капиталь төзелеш объектлары булганда, яшелчөчөлек теплицалардан файдаланып.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсө билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлегө Томның 25.1 пункты, 25 статья, IX Бүлектө күрсөтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проекткау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.8. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1)

Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СН1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Зиратлар урнаштыру зоналары күмү урыннарын (зиратларны, крематорийларны, башка күмү урыннарын) урнаштыру һәм эшләтү өчен билгеләнгән. Әлеге төр зоналарны урнаштыру күрсәтелгән зоналарны бүлеп чыгару юлы белән генә һәм башка территориаль зоналарда ярамаган килеш тәэмин ителергә мөмкин.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренәң чик (минимал һәм (яки) максимал) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелеш һәм капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир участогы күләме, кв м.	катлар саны / төзелеш биеклегенә	Төзелешнең максимал ь проценты	жир кишәрлегенәң чикләреннән минимал чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участкалары (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.	Территорияне	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

2	төзеклөндөрү				
12.1	Ритуаль хезмэт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөвештө рөхсэт ителгән куллану төрлөрө					
н.у.					

Искөрмөлөр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалануның барлык төрлөрө рөхсэт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрлөрө өчен әлеге Томның 25.1 пункты, 25 статья, IX Бүлектө күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.9. Калдыклар белән эш итү зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН2)

Калдыклар белән эш итү зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН2) СН2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалануның яисә планлаштырыла торган файдалануның территорияләре чикләрендә урнашкан территорияль зоналарга кагыла.

Калдыклар белән эш итү зоналары житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина, биологик һәм башка калдыкларны саклау, күмү, утильләштерү, зарарсызландыру, эшкәртү объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән. Әлеге төр зоналарын урнаштыру күрсәтелгән зоналарны аерып чыгару юлы белән генә һәм башка территорияль зоналарда ярамаслык итеп тәэмин ителергә мөмкин.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлөрө; жир кишәрлекләренең чик (минималъ һәм (яки) максималъ) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рөхсэт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелеш һәм капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир участогы күләме, кв м.	катлар саны / төзелеш биеклегә	Төзелешн ең максимал ь проценты	жир кишәрлегә чикләреннән минималъ чигенүләр, м
Рөхсэт ителгән куллануның төп төрлөрө					
3.1	Коммуналь хезмэт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэмин итү				
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участкалары (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне тәзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.2	Махсус эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
н.у.					

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның 25.1 пункты, 25 статья, IX Бүлектә күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проекткау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Статья 26. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

ЛО - линия объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары белән мәшгуль жир кишәрлекләре.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенә вәкаләтле органнары яисә жирле үзидарәнә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлгә кагылмый яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан капитал төзелеш объектларыннан һәм жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

Линия объектларны урнаштыру (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

Статья 27. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җирләр

ЛФ - урман фонды җирләре.

ВО - өске сулар белән капланган җирләр.

СХ - авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составында авыл хужалыгы җирләре.

МСТТ - махсус сакланучы табигать территорияләре җирләре.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә вәкаләтле җирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

Җирләрдән яисә җир кишәрлекләреннән урман фонды җирләре составыннан файдалану урманчылыкның урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә, аның чикләрендә урман фонды җирләре урнашкан, урман мөнәсәбәтләре өлкәсендәге федераль һәм региональ законнар нигезендә билгеләнә.

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан җирләрдән яисә җир кишәрлекләреннән файдалану махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

Җир өсте сулары белән капланган җирләрдән файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары тарафыннан билгеләнә.

Авил хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләренә торак пунктлар чикләреннән читтә урнашкан күпьяллык үсентеләр (бакчалар, виноградлыклар һәм башкалар) биләгән чөчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, җирләр керә. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләренең өстенлекләре кулланылышта һәм аерым сакланырга тиеш. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре гражданның үз ихтыяжлары өчен бакчачылыкны алып бару территориясе чикләренә кертелә алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм бакча җир кишәрлегендә гаражлар төзү өчен файдаланыла алмый.

СХ индексы тарафыннан билгеләнгән авыл хужалыгы җирләренең җирләре составына шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында авыл хужалыгы билгеләнешендәге башка җирләр кертелергә мөмкин, алар йорт эчендәге юллар, саклагыч урман утыртмалары, җирләрне тискәре йогынтыдан саклау функцияләрен башкаручы агач-куак үсентеләре белән мәшгуль.

Статья 28. Җирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында территорияне чагылдырырга тиеш, алар өчен территориаль планлаштыру документлары нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше регламентлары һәм зоналары билгеләнергә тиеш, әмма әлеге территорияләр өчен гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә территория зонасы билгеләнә алмый.

Моңдый территорияләрне билгеләү өчен җирләрдән (җир кишәрлеге яисә аның өлеше) факттагы яисә планлаштырылган файдалану территориясе төшенчәсе кулланыла.

Җир кишәрлегенең бер өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территориясе - җир кишәрлегенең зур булмаган өлешен биләгән территория (шул исәптән ике яки аннан да аерымланган кишәрлектән торган бердәм җир файдаланудагы), ул фактта кулланыла яки теге яки бу территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты нигезендә файдалану планлаштырыла, ул бөтен җир кишәрлегенә яисә аның өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр җир кишәрлегенең бер генә территориаль зонага каравы турындагы законнар таләпләре нигезендә, территориаль зона җир кишәрлегенең бер өлешенә карата (шул исәптән бердәм җирдән файдалануның аерымланган кишәрлегенә карата) билгеләнә алмый. Җир кишәрлегенең бер өлешен фактта яисә планлаштырып файдалануга туры килә торган территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты, рөхсәт ителгән файдалану төрләренең, җир кишәрлекләренең иң чик (минималь) һәм (яисә) максималь күләмнәренең һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларының, җир кишәрлегенең калган (зуррак) өлешен капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең барлык җир кишәрлегенә кагыла алмый.

Җир кишәрлеге өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территорияләре территориаль зонаның хокукый статусы юк. Әлеге территорияләрнең чикләре, шулай ук территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларга туры килә торган чикләре ориентир рәвешендә була һәм тиешле функциональ зоналар һәм зоналар чикләре нигезендә җирлекнең генераль планы карталарында территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше зонасы карталарында чагылдырыла.

Әлеге территорияләрне шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында билгеләү өчен җир кишәрлегенең фактта файдаланган очракта, яки җир кишәрлеге өлешен планлаштырган очракта «-Ф» индексы белән тулыландырылган өлеше булган җир кишәрлегенең факттагы территориаль зонасы яисә планлаштырылган өлеше индексы кулланыла.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында җирләрдән фактта һәм планлаштырылган файдалануның түбәндәге төрләре күрсәтелгән:

СН2-Ф - җирләрдән СН2 зонасы регламенты нигезендә фактта файдалану территориясе.

П2-П - П2 зонасы регламенты нигезендә җирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе.

П4-П - П4 зонасы регламенты нигезендә җирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе.

Гамәлдәге кануннар нигезендә, җирләрнең хокукый статусы көйләнмәгән территорияләр, әгәр алар кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудырмаса, чикләнмәгән озак яши ала. Җир кишәрлеге өлешләрен фактта яисә планлаштырылган файдалану территориясендә капитал төзелешнең булган объектларын яңа төзелешкә яисә реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен җир кишәрлеген ызанлау (бүлү яки бүлеп бирү) үткәргә һәм территориядән фактта файдалануга яисә планлаштырыла торган территориянең чикләрен билгеләү өлешендә әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертергә кирәк.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында җирләрдән фактта файдалану территориясе сыйфатында шулай ук урман фонды җирләрендә яисә махсус саклана

торган территорияләрдә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җир кишәрлекләре дә күрсәтелә ала.

III БҮЛЕК. Капиталь төзелеш объектларының һәм җир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү

Статья 29. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

29.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясә Җир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә җир асты байлыктары, һава һәм су законнары турында законнарда башкасы каралмаган булса, җир кишәрлекләреннән файдалану чикләенә һәм (яисә) мондый җир кишәрлекләрендә урнашкан күчәмсез мөлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) файдалануны тыя һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштыру максатларына туры килми торган башка эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен җир кишәрлекләреннән файдалануны чикли яисә тыя торган җир кишәрлекләреннән файдалануны чикли.

2) Россия Федерациясә Җир кодексының 105 статьясында билгеләнгән территориянең махсус шартлары булган зоналар төрләренең тулы исемлегә.

3) Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү федераль законнар нигезендә чикләрен федераль законнар таләпләре нигезендә рәсми билгеләнгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә була. Җирлекләренең, шәһәр округларының җирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә кертелмәгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләмнәрен һәм (яисә) чикләрен билгели алмый.

Шуңа ярашлы рәвештә әлегә Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

- билгеләнгән - Россия Федерациясә законнары нигезендә чикләре билгеләнгән һәм расланган зоналар;

- Россия Федерациясә законнары нигезендә чикләре билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма законнар нигезендә билгеләнергә тиешле чикләрен билгеләү кагыйдәләренең (критерийларының) беркетелгән күләмнәре һәм бер урынлы кагыйдәләре (критерийлары) билгеләнгән зоналар;

- ориентлашу зоналары - Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган зоналар, алар законнар нигезендә билгеләнергә тиеш, әмма чикләр билгеләү буенча билгеләнгән үлчәмнәре һәм бер урынлы кагыйдәләре (критерийлары) юк; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә бары тик ориентир күләмнәре генә билгеләнгән, мондый зоналар чикләре билгеләнгән очракта, әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясау дәрәжәсен исәпләүләр һәм (яисә) натураль үлчәүләр үткәру юлы белән төгәлләштерелергә тиеш.

4) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә мәҗбүри тәртиптә чагылдырыла.

5) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук федераль законнарда һәм Россия Федерациясә норматив хокукый актларында территориядән

файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре теркәлгән күләмнәре һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләрен билгеләү кагыйдәләре билгеләнгән гамәлдәге объектларга карата территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре күрсәтелә ала.

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торбаүткәргечләр, элементә линияләре), автомобиль юлларының юл бие полосалары, су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр бие яклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылган очракта, әлегә чикләр рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан территориянең махсус шартлары булган аерым шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Мондый зоналарның чикләрен аерып алу әлегә зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү мәгълүмат-белешмә характерында була һәм федераль законнар нигезендә билгеләнгән планлаштырыла торган чикләр һәм чикләүләр буларак карала. Территориянең махсус шартлары булган зоналарның тулысынча яисә өлешчә ориентировка чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре әлегә зоналарда жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне суд тәртибендә дөгва итәргә хокуклы.

6) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар якынча ориентир характерына ия һәм жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясе суд практикасы нигезендә, территориядән шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында файдалануның махсус шартлары булган зоналарның ориентлашу чикләре алынган очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә гамәлдә булмаган дип танылырга мөмкин.

Уңайлы зоналарга предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның, су белән тәэмин итү чыганакларын саклауны икенче һәм өченче пояслары зоналарының, су басу һәм су басу зоналарының, радиотехник объектны тапшыручы чикләүләр зоналарының, территориянең махсус шартлары булган зоналарның һәм подзоналарның федераль законнар нигезендә зоналар күләмнәре исәпләүләр һәм (яисә) табигый тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләнергә тиешле территориянең махсус шартлары булган зоналарының һәм подзоналарының башка төрләре керә.

7) «Килди авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар билгеләнде яисә урнаштырылырга тиеш:

- эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

- су саклау зоналары, өске су объектларының яр бие яклау полосалары;

- электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;

- газ бүлү челтәрләренең сак зоналары;

- линияләренең һәм элементә корылмаларының сак зоналары;

- автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл бие полосалары.

29.2. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

Су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарының төрлөре һәм күләмнәре «Су белән тәэмин итү чыганаclarын һәм хужалык-эчөргө яраклы суүткөргөчләрне санитар саклау зоналары» 2.1.4.1110-02 СанПиН нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү чыганаclarы санитар саклау зоналарына (алга таба - ЗСО) ия. Санитар саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режим) су алу жайланмаларының, барлык суүткөргөч корылмаларының һәм су үткөрә торган каналның урнашу территориясен үз эченә ала. Жир асты су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме якланган жир асты суларыннан файдаланганда 30 м һәм житәрлек дәрәжәдә якланган жир асты суларын кулланганда 50 м тәшкил итә.

Беренче пояс чикләрендә югары көпшәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткөргөч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрлөре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткөргөчләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ЗСОның беренче поясыннан читтә урнашкан якындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына яки чистарту корылмаларының жирле станцияләренә агып төшүче суларны канализация белән жиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче пояс (чикләүләр поясы) су белән тәэмин итү чыганаclarының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

Жир асты су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче поясы чикләрен исәп-хисап белән билгелиләр.

Санитария саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: тuffрак катламын бозуга бәйлә яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсенең территориаль бүлекчәсе белән мәжбүри килештерелгән очракта житештерелә); эшкәртелгән суларны жир асты офыкларына утырту һәм каты калдыкларны жир асты байлыкларын эшкәртү; ягулык-майлау складлары, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар, сәнәгать агынтылары, шламосаклагычлар һәм жир асты суларын химик пычрату куркынычын тәэмин итә торган башка объектлар урнаштыру; санитар саклау зонасында мондый объектларны урнаштыру жир асты суларын саклауда сакланган килеш файдаланганда гына рөхсәт ителә, жир асты суларын саклаганда, махсус чараларны үтәгәндә, жир асты суларын чүпләүдән саклаганда, жир асты суларын саклаганда, жир асты суларын пычратуга контрольдә тоту органнарын исәпкә алып, Роспотребнадзорның санитария күзәтчеләге органнары бәяләмәсен исәпкә алып, санитария күзәтчеләге органнары бәяләмәсен исәпкә алып.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә жир асты суларын микроб пычрату куркынычы тудыручы зиратларны, төрлек каберлекләрен, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, төрлекчелек һәм кошчылык предприятияләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп файдаланудагы урманнарны кисү тыела.

29.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буге яклау полосалары

65 статья нигезендә. Россия Федерациясе су кодексы су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр буге линиясенә тоташкан һәм күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын, суларының

саегуын булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Елгаларның су саклау зоналарының, инешләрнең киңлеге һәм аларның яр буе яклау полосасының киңлеге тиешле яр сызыгыннан билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлеге аларның чишмә башыннан елгалар яисә инешләр өчен озынлык белән билгеләнә:

- 10 километрга кадәр - 50 метр;
- 10 километрдан 50 километрга кадәр - 100 метр;
- 50 километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 метр.

Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

- туфракның уңдырышлылыгын көйләү максатларында агып төшүче сулардан файдалану;

- зиратларны, үлэт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру;

- зарарлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

- транспорт чараларының (махсус транспорт чараларынан тыш) хәрәкәткә һәм туктап торыуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәткә һәм туктап торулары керми;

- автомобильләргә ягулык салу станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын урнаштыру (моңа, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар һәм Су кодексы таләпләре үтәлгән очракта, автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, суднолар төзү һәм суднолар ремонтлау оешмалары, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә урнашкан очрактар керми), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләрен урнаштыру, транспорт чараларын юуны гамәлгә ашыру;

- пестицидлар һәм агрохимикатлар өчен махсуслаштырылган саклагычлар урнаштыру, пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;

- агым суларны, шул исәптән дренаж суларны агызу;

- гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка төрләрен разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыкларынан файдаланучылар тарафыннан тау бүлемнәренең жир асты байлыклары һәм (яисә) геологик бүлемтекләренең жир асты байлыклары турындагы РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрендә, "Жир асты байлыклары турында" 1992 елның 21 февралендәге N 2395-І РФ Канунының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә гамәлгә ашырылган очрактардан тыш). -

Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән су кануннарына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннарда ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, хужалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәэмин итә торган корылма төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге

кануннар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Су объектларын пычратудан, чүплектән, куудан һәм су бетүдән саклауны тәэмин итә торган корылмалар астында аңлашыла:

- үзәкләштерелгән су чыгару системалары (канализацияләр), явым-төшем суларын агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары;

- агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) жиберү (агызу) корылмалары һәм системалары, әгәр алар шундый суларны кабул итү өчен билгеләнгән булса;

- агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чистарту өчен аларны чистартуны әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тәэмин итә торган локаль чистарту корылмалары;

- житештерү һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларга чыгару (агызу) корылмалары һәм системалары.

Гражданның су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агынты суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган бакчачылык, яшелчәчелек яки дача коммерцияле булмаган берләшмәләре территорияләренә карата, аларны үзәкләштерелгән системаларга тоташтырганчы һәм (яки) жайланмалар белән жиһазландырганчыга кадәр, әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар килүне булдырмый торган су үткәрә торган материаллардан әзерләнгән приемникларны куллану рәхсәт ителә.

Яр бие яклау полосасының киңлегенә су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кирегә авышу өчен 30 м яисә 3 һәм аннан да күбрәк авышу өчен 0, 40 м тәшкил итә.

Елга, чишмә башыннан алып тамагына кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр бие яклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешнең чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Яр бие яклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела:

- жирләрне сөрү;

- юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру;

- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерлар, ванналар оештыру

Гомуми кулланылыштагы су объектынның яр бие линиясе буенда яр бие полосасы билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр бие полосасының киңлегенә 20 метр тәшкил итә, моңа каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләренең яр бие полосалары керми, аларның озынлыгы чишмәдән алып, 10 километрдан да артмый. Су каналларының, шулай ук елгаларның һәм инешләренең яр бие полосасының киңлегенә, чишмә башыннан алып ун километрдан да артмаган инешләренең озынлыгы 5 метр тәшкил итә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында 5 метр киңлектәге яр бие полосалары чагылдырылмый.

Һәр гражданин алар янында йөрү һәм булу өчен гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасыннан (механик транспорт чараларыннан файдаланмыйча), шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгын гамәлгә ашыру һәм йөзү чараларын причал ясау өчен файдаланырга хокуклы.

Яр буе полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.

29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренә һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

Һава электр тапшыру линияләре буенда сак зоналары жир участогы өслегә һәм һава киңлегә (Һава линияләре терәкләренәң биюклегенә туры килә торган биюклегенә), электр тапшыргыч линиясенәң ике ягы буенча да электр үткәргечләрдән киләсе ераклыкта туктап торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән, электр тапшыру линиясенәң ике ягы буенча да тора торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән:

- 1 кВ кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ кадәр - 10 м;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

Жир асты кабель линияләре буенда сак зонасы жир асты байлыктары участогы өслегә (тирәнлеккә туры килә торган чыбык линияләрен сузу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлеккә), электр тапшыру линиясенәң ике ягыннан да 1 метр ераклыктан ерак кабельләрдән торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән жир өслегә рәвешендә билгеләнә.

Сак зоналарында электр челтәре хужалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән аларның зарар күрүенә яисә юкка чыгаруына китерү, һәм (яисә) гражданның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик яисә юридик затларның мөлкәтенә зыян китерү, шулай ук экологик зыян салуга һәм янғын чыгуга китерү тыела. Аерым алганда, тыела:

- электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен төзелгән юл һәм керү юллары чикләрендә теләсә нинди объектлар һәм предметлар (материаллар) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хужалыгы объектларына керүгә комачауларга мөмкин булган корылмалар төзәргә, мондый керү өчен кирәкле юл һәм подъездлар булдырмыйча;

- чүплекләр урнаштырырга;

- бәрү механизмнары белән эш итәргә, авырлығын 5 тоннадан артык киметәргә, ачы һәм коррозия матдәләр һәм ягулык-майлау материаллары (жир асты электр линияләренәң саклау зоналарында) агызып чыгаруны һәм агызуны башкарырга.

Электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналарында 1000 вольттан артык киеренкелек белән, шулай ук түбәндәгеләр тыела:

- саклагычларны теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары, складларга яисә урнаштырырга;

- балалар һәм спорт майданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен урыннар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар стоянкаларын урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән мәшгуль булмаган кешеләрнең күп туплануына бәйле теләсә нинди чаралар үткәргә (электр тапшыруының һава зоналарында);

- саклагычларны теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары белән кушарга яки урнаштырырга.

Саклау зоналары чикләрендә челтәр оешмасын язмача рөхсәтсез түбәндәгеләр тыела:

- биналар һәм корылмалар төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү;

- тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйле;

- агач һәм куаклар утырту һәм кисү;

- йөк төялгән яисә юл өстеннән йөксез гомуми биеклеккә ия машиналар һәм механизмнар йөрү 4,5 метрдан артык (һава электр линияләренең саклау зоналарында);

- авыл хужалыгы машиналарын һәм 4 м дан артык биеклектәге җиһазларны кулланып кыр авыл хужалыгы эшләре.

29.5. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары

"Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында" Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрендәге 878 номерлы карары нигезендә газ бүлү челтәрләре өчен түбәндәге саклау зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассасы буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

б) полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре трассалары буйлап, газүткәргеч трассасын билгеләү өчен, бакыр үткәргеч торбалардан 3 метр ераклыкта һәм капма-каршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

в) торбалар материалына бәйсез рәвештә туңган туфракта тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 10 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

г) аерым газ регулятор пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналарга төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) газүткәргечләрнең су асты кичүләре буйлап суднолар йөри торган һәм эретмәле елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар - су өслегеннән су өслегенә кадәр 100 м ераклыктагы параллель ясылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 100 м га кадәр;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләр буйлап уза торган бистәара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 метр киңлектәге просек рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 3 метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участоклары өчен агачлардан торбаүткәргечкә кадәр ераклык газүткәргечне эксплуатацияләү срогы дәвамында агачларның биеклегеннән дә ким булмаска тиеш.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында түбәндәге чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:

- а) торак-граждан һәм житештерү билгелөнешендәге объектлар төзөргә;
- б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, күперләрне, коллекторларны, аларда урнашкан газ бүлү челтәрләре белән автомобиль һәм тимер юлларны шушы газүткәргечләрне алдан алып чыкмыйча жиимергә һәм реконструкцияләргә;
- в) газ бүлү челтәрләрен жиимерүдән саклый торган яр ныгыту корылмаларын, су үткөрү жайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жиимергә;
- г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренең башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмөргә һәм юкка чыгарырга;
- д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен аерырга;
- е) саклау зоналарын киртәләү һәм бүлү, эксплуатацион оешмалар персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтүгә һәм газ бүлү челтәрләренә китерелгән зыянны бетерүгә комачаулау;
- ж) ут ягырга һәм ут чыганаclarын урнаштырырга;
- з) авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә механизмнар белән баз казырга, туфрак казырга һәм эшкәртәргә;
- и) газ-көйләү пунктларының, катод һәм дренаж саклау станцияләренең, жир асты коеларының люкларын ачу, элементә, яктырту һәм телемеханика системаларын электр белән тәэмин итүне кабызу яки сүндерү;
- к) чит әйберләрне, баскычларны терәкләргә һәм жир өсте газүткәргечләренә, киртәләргә һәм газ бүлү челтәрләре биналарына бөйләргә, приставларга һәм бөйләргә, аларга менәргә;
- л) мөстәкыйль рәвештә газ бүлүче челтәрләргә кушылырга.

Югарыда күрсәтелгән чикләүләргә туры килми торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы һәм башка эшләр, жир офыгын бозуга һәм 0,3 метрдан артык тирәнлеккә туфрак эшкәртүгә бөйлә булмаган эшләр, эшләр башланганчы 3 эш көненнән дә ким булмаган очракта, газ бүлү челтәренең саклау зонасында жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яисә алардан файдаланучылар тарафыннан башкарыла. Газ бүлү челтәренең саклау зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрак эшкәртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалык эшчәнлегә газ бүлү челтәренең эксплуатацияләү оешмасының язмача рөхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

29.6. Линияләренең һәм элементә корылмаларының сак зоналары

«Россия Федерациясе элементә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләрен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары (алга таба - Карар) нигезендә аерым куллану шартлары булган саклау зоналары билгеләнә:

- урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабельләре өчен һәм элементә линияләренең һава линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - жир асты элементә кабеле трассасыннан яисә элементә линияләренең һәм радиофикация линияләренең һәр яктан кимендә 2 метр ераклыгында параллель туры сызыклар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә;

- диңгез кабель линияләре өчен һәм элементә кабельләре өчен суднолар һәм эретелгән елгалар, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (ары) аша үткәндә - су өслегеннән су өслегенә параллель самолетлар белән билгеләнә торган төпгә кадәр, һәр яктан диңгез кабель трассасыннан 0,25 диңгез кабель трассасыннан яки кабель

трассасыннан үткөндө су киңлеге рөвешендө елгалары, күллөре, сусаклагычлары һәм каналлары һәр яктан 100 метр;

- кабель линияләрендәге жир өсте һәм жир асты көчөйтү һәм яңару пунктлары өчен-көчөйтү һәм яңару пунктларын урнаштыру үзәгеннән яисә аларны жимерү чигеннән кимендә 3 метрга һәм 2 метрдан да ким булмаган жир контурларыннан калыша торган ябык сызык белән билгеләнә торган жир участкалары рөвешендә.

Юридик яки физик зат карамагындагы жир участогында элемтә линиясе яки радиофикация линиясе (0,3 метр тирәнлектөгә сөрүдән тыш) сак зонасында грунт ачуга бәйле барлык төр эшләрне башкаруга заказ бирүче (төзүче) әлеге элемтә линиясе яки радиофикация линиясе карамагында булган предприятиедән язма ризалык алырга тиеш.

Элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре трассаларында саклау зоналарының жир майданы, Россия Федерациясе жир законнары нигезендә, юридик һәм физик затлар тарафыннан, Постановление билгеләгән һәм элемтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең сакланышын тәэмин итә торган чикләүләрне исәпкә алып кулланыла.

Элемтә һәм радиофикация линиясе урнашкан предприятиеләргә сак зоналарында рөхсәт ителә:

а) жир милекчеләре (жир хужалары, жирдән файдаланучылар, арендаторлар) белән килештерелгән шартларда элемтә һәм радиофикация линияләрен эксплуатацияләү өчен кирәкле юлларны, подъездларны, күперләрне һәм башка корылмаларны эксплуатацияләү өчен кирәкле юлларны, күперләрне һәм башка корылмаларны төзү;

б) элемтә линияләрен һәм радиофикация линияләрен ремонтлау өчен чокырлар, траншлар һәм котлованнар өзелү, аларны алга таба жыю;

в) урман массивлары аша уза торган элемтә линияләрендә һәм радиофикация линияләрендә, шушы линияләр трассаларына якин урыннарда аерым агачларны кисү, аннары билгеләнгән тәртиптә урман кисү билетлары (ордерлары) һәм кисү урыннарын кисү кисемнәреннән чистартып бирү.

Сак зоналары чикләрендә язма ризалыксыз һәм элемтә яки радиофикация линиясеннән файдаланучы предприятиеләр вәкилләре катнашында түбәндәгеләр тыела:

а) һәртөрле төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен, грунтны жир механизмнары (комлы барханнар зоналарынан тыш) белән планлаштыруны һәм жир эшләрен (тирәнлеккә 0,3 метрдан да артык сөрүдән тыш) тормышка ашырырга;

б) скважиналарны бораулауга, шурфованига, грунт пробаларын алуга, шартлату эшләрен башкаруга бәйле геологик-төшерү, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга;

в) агач утырту, кыр станнарын урнаштыру, терлекләрне тоту, материаллар, азык һәм ашламалар төзү, учак яндыру, ату урыннары булдыру;

г) автотранспорт, трактор һәм механизмнар йөрү һәм тукталу урыннарын урнаштырырга, элемтә һәм радиофикация линияләре үткәргечләре астында габаритсыз йөкләр жибәрергә, каналлар (арыклар) төзөргә, киртәләр корырга һәм башка каршылыктар тудырырга;

д) судноларны, баржаларны һәм йөзмә краннары куеп тору өчен причаллар корырга, төяү-бушату, су асты-техник, су асты-тирәнәйтү һәм жир казу эшләрен башкарырга, балык промыселы участкаларын бүлеп чыгарырга, балык, башка су хайваннарын, шулай ук су үсемлекләрен су асты балык тоту кораллары белән чыгарырга, су жайланмалары белән шөгылләнәргә, боз эзерләргә. Судларга һәм

башка йөзү чараларына якорьлар ташлау, аерым якорьлар, чылбырлар, лотлар, сөйрөлүлөр һәм траллар белән узу тыела.

е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләрне һәм электр магнит энергиясен чыгара һәм элемент һәм радиофикация линиясенә куркыныч йогынты ясыи торган башка объектларны төзүне һәм реконструкцияләүне;

ж) жир асты элемент линияләрен узучы элемент линияләрен исәпкә алмыйча жир асты коммуникацияләрен һәм коррозияне яклауны гамәлгә ашырырга.

Аерым алганда, элемент һәм радиофикация линияләренең нормаль эшен бозарга мөмкин булган төрлө гамәлләрне башкару тыела, аерым алганда:

а) биналарны һәм күперләрне жимерү һәм реконструкцияләү, элемент кабельләре салынган коллекторларны, туннель метрополитенын һәм тимер юлларны яңадан урнаштыруны гамәлгә ашыру, һава элемент линияләре һәм радиофикация линияләре баганалары урнаштырылган, радиореле станцияләренең техник корылмалары, кабель эржәләре һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, заказчылар (төзүчеләр) бу линия һәм корылмаларны алып бара торган предприятиеләр белән килештереп, элемент линияләре һәм корылмалары, радиофикация линияләре һәм корылмаларын алдан чыгармыйча;

б) жир асты элемент линияләренең трассаларын корып жибәргә, бу трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдәләр һәм сәнәгать, көнкүреш һәм башка калдыклар өемнәре агып торган стоklar корырга, кара, сигнал, кисәтү билгеләрен һәм телефон коеларын ватарга;

в) хезмәт күрсәтелми торган көчәйтү һәм регенерация пунктларының (жир өсте һәм жир асты) һәм радиореле станцияләренең, телефон канализациясенә кабель коеларының, бүлү шкафларының һәм кабель эржәләренең ишекләрен һәм люкларын ачарга, шулай ук элемент линияләренә кушылырга (бу сызыкларга хезмәт күрсәтүче затлардан тыш);

г) элемент линияләре трассаларын аларга техник персоналның ирекле керүенә комачаулап, борчырга;

д) үз белдеге белән абонент телефон линиясенә һәм элемент хезмәтләреннән файдалану максатларында радиофикация линиясенә кушылырга;

е) элемент һәм радиофикация корылмаларына зыян китергә мөмкин булган башка гамәлләр кылырга (һава элемент линияләренең таяну һәм арматурасын зарарларга, чыбыкларны кисәргә, аларга чит предметларны һәм башкаларны асарга).

29.7. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буге полосалары

Торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларынан тыш, автомобиль юллары өчен юл буге полосалары билгеләнә.

Автомобиль юлының юл буге полосалары - автомобиль юлының бүленгән полосасына якин урнашкан территорияләр, алар чикләрендә юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен тәмин итү максатларында жир кишәрлекләреннән (жир кишәрлекләре өлешләреннән) файдалануның махсус режимы, шулай ук автомобиль юлын реконструкцияләүнең, капитал ремонтлауның, ремонтлауның, аның сакланышының нормаль шартлары, автомобиль юлын үстерү перспективаларын исәпкә алып билгеләнә.

Автомобиль юллары классына һәм (яисә) категориясенә карап, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып, һәр юл буге полосасының киңлеге түбәндәге күләмдә билгеләнә:

- I һәм II категорияләрдәге автомобиль юллары өчен - 75 метр;
- III һәм IV категорияләрдәге автомобиль юллары өчен - 50 метр;

- V категория автомобиль юллары өчен - 25 метр.

Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә капиталъ төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реконструкцияләү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмат такталарын һәм күрсәткечләрен урнаштыру автомобиль юлы хужасының язма ризалыгы булганда рөхсәт ителә. Бу ризалыкта автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә мондый объектлар төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләр урнаштыруны гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан үтәлүе мәжбүри булган техник таләпләр һәм шартлар булырга тиеш.

Федераль, региональ яисә муниципаль, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү турындагы яисә мондый юл буе полосаларын үзгәртү турындагы карар дәүләт хезмәтләрен күрсәтү һәм юл хужалыгы өлкәсендә дәүләт мөлкәтенә идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, жирле үзидарә органы тарафыннан тиешенчә кабул ителә. Федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы, федераль, региональ яисә муниципальара, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү турында яисә мондый юл буе полосаларын үзгәртү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы мондый карар кабул ителгән көннән жиде көн эчендә шәһәр округының жирле үзидарә органына, муниципаль районның жирле үзидарә органына, мондый карар кабул ителгән территорияләргә карата жирлекнең жирле үзидарә органына жиберә.

Килди авыл жирлеге территориясендә Казан - Буа - Ульяновск гомуми файдаланудагы федераль әһәмияттәге автомобиль юлының юл буе полосасы уза.

Статья 30. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә регламентлаштырыла.

Килди авыл жирлеге территориясендә түбәндәге махсус сакланылучы табигать территорияләре тәкъдим ителде:

- “Урман ачкычы” төбәк әһәмиятендәге дәүләт табигый зоология (аучылык) заказнигы (ТР Министрлар Кабинетының 2013 елның 06 июнендәге 390 номерлы карары белән расланган; ТР Министрлар Кабинетының 2014 елның 17 октябрәндәге 767 номерлы карары редакциясендә)

- “Сулица елгасы” төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле (1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы, ТР Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрәндәге 644 номерлы карары белән расланган).

Статья 31. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апреләндәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан

Республикасы Законаы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәэмин итү максатларында билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә, ул текст формасында һәм күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектларының проектлана торган зоналары һәм территорияләре чикләрен тасвирлый торган карталар (схемалар) рәвешендә, әлеге зоналар чикләрендә жирләрдән һәм шәһәр төзелеше регламентларыннан файдалану режимнары проектлары белән билгеләнә.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территорияләрне куллану режимын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкярләрне) саклау зоналары турында Нигезләмәне раслау хакында» 12.09.2015 ел, № 972 карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 01.04.2005 ел, № 60-ТРЗ Татарстан Республикасы Законаы һәм башка норматив хокукый актлар белән җайга салына.

Жирлек территориясендә ачылган мәдәни мирас объектлары юк.

IV БҮЛЕК Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рәхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның шәһәр төзелеше регламенты составында халык өчен максималь мөмкин булган территориаль файдалану дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Килди авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.